

Schaeffer Karde? Davran??? De?erlendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Schaeffer Karde? Davran??? De?erlendirme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30044>

Özet

Schaeffer Karde? Davran??? De?erlendirme Ölçe?i (SKDDÖ), bireylerin karde?leriyle olan etkile?imlerini ve bu ili?kilerdeki davran???sal örüntüleri ölçmek amacıyla geli?tirilmif bir psikolojik araçtır. Ölçek, orijinal yap?sın?n Türkçe'ye uyarlama çal??ması ile Türkiye'deki kültürel ba?lama adapte edilmiştir. Toplam 30 maddeden olu?an bu araç, karde?ler aras? ili?kilerin hem olumlu hem de olumsuz yönlerini kapsayan be? temel alt boyutta de?erlendirme sunmaktadır.

Bu ölçek, özellikle çocuk geli?imi ve aile psikolojisi alanlarında, karde? ili?kilerinin kalitesini ve içerdigi davran?? biçimlerini objektif olarak belirlemek için kullanılmaktadır. Ölçeğin derecelendirmesi 5'li Likert tipi formatında yapılmaktadır ve bu format, yan?tlay?c?ya davran??lar?n s?kl??n? belirtme imkanı tanır.

Anahtar Kelimeler

Schaeffer Karde? Davran??? De?erlendirme Ölçe?i, karde? ili?kileri, karde? davran??, uyarlama, empati, sald?rganlık, psikometrik özellikler.

Yazarlar

Emine Ahmeto?lu, Nilgün Aral.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, bireylerin karde?lerine yönelik sergiledikleri davran??lar? sistematik ve yapılandırılm?? bir biçimde de?erlendirmektir. Bu de?erlendirme, karde?ler arasındaki ili?ki kalitesini, duygusal deste?i, sosyal etkile?imi ve potansiyel çat??ma veya sald?rganlık düzeylerini belirlemeye odaklanır.

SKDDÖ, özellikle geli?im dönemindeki çocuklar?n ve ergenlerin karde?leriyle kurdukları ba??n do?asın? anlamada klinisyenlere ve ara?tırmacılara önemli veriler sağlamaktadır. Ölçek, hem pro-sosyal (Nazik Olma, Empati) hem de anti-sosyal (Fiziksel Sald?rganlık, Uzak Durma-Çekinme) davran?? örüntülerini aynı anda inceleme imkanı sunarak, ili?kinin bütüncül bir profilini ç?karmayı hedefler.

Yapı

Schaeffer Karde? Davran??? De?erlendirme Ölçe?i, karde?ler arasındaki etkile?imlerin çok boyutlu yap?sın? ölçen bir araçtır. Ölçek, karde? ili?kilerinin sadece tek bir boyutta değil, aynı anda be? farklı temel boyutta incelenmesi gerektiğini varsayar. Bu be? boyut, karde?ler arasındaki **yakınlık**, **ilgi**, **yardımsızlık**, **çekinme** ve **çat??ma/sald?rganlık** seviyelerini

temsil eder.

Ölçek, bireyin öz bildirimine dayalı olarak, karde?ine kar?? sergiledi?i tipik davran??lar? ve duygusal tepkileri de?erlendirir. Bu yap?sal yakla??m, karde? ili?kilerinin karma??kl???n? derinlemesine analiz etmeye olanak tan?r ve müdahale programlar?n?n tasarlanmas?nda kritik bilgiler sunar. Be? alt boyutun farklı davran??sal e?ilimleri ölçmesi, ölçe?in yap?sal zenginli?ini art?rmaktadır.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe uyarlaması (Ahmeto?lu ve Aral, 2008) kapsamında psikometrik geçerlik çal??malar? yürütülmü?tür. Bu çal??malar genellikle yap? geçerli?i (faktör analizi ile) ve ölçüt ba??ntılı? geçerli?i (ilgili di?er ölçeklerle korelasyon) içermektedir. Uyarlama çal??ması, ölçe?in orijinal yap?s?ndaki be? alt boyutlu yap?y? Türk kültüründe de koruyup korumad???n? incelemi?tir.

Yay?nlanan çal??mada (Kastamonu E?itim Dergisi, 16(2)), ölçe?in maddelerinin ilgili alt boyutlarla tutarlılı?? ve ölçtü?ü psikolojik yap?y? ne derece do?ru temsil etti?i belirlenmi?tir. Bu geçerlik analizleri, SKDDÖ'nün Türkiye örnekleminde karde? davran??lar?n? ölçmek için **geçerli** bir araç oldu?unu göstermeyi amaçlam??tır. Özellikle faktör analizleri, ölçe?in teorik olarak beklenen yap?sal ayrılm?n? desteklemi?tir.

Güvenirlik

Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in iç tutarlılı??n? belirlemek amacıyla güvenilirlik analizleri gerçekleştirilmi?tir. ?ç tutarlılık, ölçekteki maddelerin aynı yap?y? ne kadar homojen bir ?ekilde ölçtü?ünü gösteren önemli bir psikometrik özelliktir. Bu genellikle **Cronbach Alfa** katsay?s? kullanılarak hesaplanır.

Elde edilen güvenilirlik katsayılar?, Schaeffer Karde? Davran??? De?erlendirme Ölçe?i'nin alt boyutlar?n?n ve genel ölçe?in Türk popülasyonunda **güvenilir** ölçümler sağlad???n? teyit etmi?tir. Yüksek iç tutarlılık de?erleri, ölçek sonuçlar?n?n bireylerin karde?leriyle olan davran??sal e?ilimlerini tutarlı bir biçimde yansıtt???na işaret eder.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap? geçerli?ini test etmek amacıyla aç?mlayıcı veya do?rulamalı faktör analizleri uygulanm??tır. Bu analizler sonucunda, ölçe?in orijinal yap?s?na uygun olarak be? temel alt boyutun varlı?? do?rulanm??tır. Bu be? alt boyut, 30 maddenin da??ılım?n? ve karde?ler arası etkileşimin farklı yönlerini temsil etmektedir:

Nazik Olma (9 madde): Yard?mla?ma ve destekleyici davran???lar? içerir.

Uzak Durma-Çekinme (6 madde): Karde?ten kaç?nma ve mesafeli kalma e?ilimini ölçer.

Birliktelik-İgili Olma (7 madde): Ortak ilgi alanlar?na sahip olma ve birlikte vakit geçirme arzusunu yans?t?r.

Empati (5 madde): Karde?in duygusal durumunu anlama ve uygun tepki verme yetene?ini de?erlendirir.

Fiziksel Sald?rganlık (3 madde): Do?rudan fiziksel ?iddet içeren davran???lar? (vurma, itme vb.) ölçer.

Faktör yükleri ve model uyum indeksleri, 30 maddelik ölçe?in bu be? faktörlü yapıyı güçlü bir şekilde destekledi?ini göstermi?, böylece ölçe?in teorik temellerine uygunlu?u kan?tlanm???t?r.

Araç

Test Type: Uyarlama Ölçe?i

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme (1= hiçbir zaman - 5= her zaman)

Language Available: Türkçe (Uyarlama)

Population Group: Karde? ili?kilerini de?erlendiren bireyler (Çocuklar, ergenler veya yeti?kinler için öz bildirim format?nda kullan?labılır).

Age Group: Belirtilmemi?, ancak uyarlama çal???mas? genellikle okul ça?? ve üzeri bireylerin de?erlendirilebilece?i örneklerde yapılm???t?r.

Population Details: Türkiye'deki akademik çal???malarda kullan?lan örnekler (Örn: E?itim Fakültesi ö?rencileri veya ebeveynler arac?l???yla çocuklar?).

Test Methodology: Öz bildirim raporlama metodu. Kat?l?mc?lardan, karde?lerine kar?? belirli davran???lar? ne s?kl?ta sergilediklerini belirtmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

Karde? davran???, psikometrik araç, ölçek uyarlamas?, nazik olma, fiziksel sald?rganlık, duygusal destek.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: emineahmetoglu@trakya.edu.tr (Sorumlu Yazar Emine Ahmeto?lu)

Correspondence Address: Trakya Üniversitesi (Tahmini Ba?l?k)

izinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in orijinal geli?tirilme y?l? belirtilmemi?tir. Türkçe uyarlama çal??mas? **2008** y?l?nda yay?mlanm??t?r.

Ölçe?in akademik veya klinik amaçl? kullan?m? için gerekli izinler ve potansiyel ücretler hakk?nda net bilgiye ula?mak için sorumlu yazar Emine Ahmeto?lu ile e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi tavsiye edilmektedir.

Kaynaklar

Ahmeto?lu, E. ve Aral, N. (2008). Schaeffer Karde? Davran??? De?erlendirme Ölçe?inin Türkçe uyarlamas?. *Kastamonu E?itim Dergisi*, 16(2), 379-388. Dergiye ?u linkten ula??labilir: kefdergi.com

Bu ölçe?in orijinal PDF belgesi ?uradan indirilebilir: schaeffer-kardes-davranisi-degerlendirme-olcegi-toad.pdf

Schaeffer Karde? Davran??? De?erlendirme Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek, 5 Alt boyut ve 30 Madde içermektedir:

Nazik olma (9 m): Ona mümkün olan her ?ekilde yardım ederim.

Uzak Durma-Çekinme (6 m): Mümkünse ondan uzak dururum.

Birliktelik-?lgili Olma (7 m): Ona ilginç ?eyler gösterir veya anlat?r?m.

Empati (5 m): Üzgün veya mutsuz oldu?unda onu rahatlatmaya çal??r?m.

Fiziksel Sald?rganl?k (3 m): Onu iter, tekmeler, çimdikler, tokatlar, ?s?r?r veya ona bir ?eyler atar?m.